

Werken met bestrijdingsmiddelen

...bij kinderwens, zwangerschap of borstvoeding

Werken met bestrijdingsmiddelen

U of uw partner werkt met bestrijdingsmiddelen of komt ermee in contact. Denkt u erover om kinderen te krijgen? Dan kunnen deze stoffen schadelijk zijn. Dit geldt voor mannen en vrouwen. Bent u zwanger? Ook dan kunnen deze stoffen schadelijk zijn.

Het is dan verstandig om een gesprek te hebben met uw bedrijfsarts. Dat kunt u het beste doen vóórdat u zwanger wordt. Het advies van de bedrijfsarts kunt u daarna met uw werkgever bespreken. Heeft u geen bedrijfsarts? Ga dan naar uw huisarts, verloskundige of gynaecoloog.

In dit informatieblad leest u meer over bestrijdingsmiddelen. En wat u of uw partner kunt doen om de risico's te beperken.

Wat zijn bestrijdingsmiddelen?

Bestrijdingsmiddelen worden ook wel pesticiden genoemd. Ze worden gebruikt om gewassen te beschermen tegen schadelijke ziektes en insecten.

Waar werken mensen met bestrijdingsmiddelen?

Hieronder staan branches waar mensen werken met bestrijdingsmiddelen.

- Landbouw
- (Glas)tuinbouw
- Bloementeel
- Ongediertebestrijding

Staat uw branche er niet bij? En vraagt u zich toch af of u in contact komt met bestrijdingsmiddelen? Neem dan contact op met uw bedrijfsarts, werkgever, huisarts, verloskundige of gynaecoloog.

Risico's van bestrijdingsmiddelen

Een aantal bestrijdingsmiddelen (niet allemaal) hoort bij de 'voor de voortplanting giftige stoffen'. Dat soort stoffen kunnen schadelijk zijn voor uw vruchtbaarheid, de zwangerschap en uw ongeboren kind. Sommige stoffen kunnen ook schadelijk zijn als u borstvoeding geeft.

Vóór de zwangerschap

Als u in contact komt met bestrijdingsmiddelen kunt u minder vruchtbaar worden. Dat geldt voor mannen en vrouwen. Ook kunnen bestrijdingsmiddelen al vóór de zwangerschap van invloed zijn op de gezondheid van uw kind.

Tijdens de zwangerschap

Komt u tijdens de zwangerschap in contact met bestrijdingsmiddelen? Dan heeft u meer kans op een kind met bijvoorbeeld een open ruggetje of een gespleten lip of verhemelte (schisis).

Tijdens borstvoeding

Van de meeste bestrijdingsmiddelen is niet bekend of ze schadelijk zijn als u borstvoeding geeft.

Wat kunt u doen?

Wilt u of uw partner zwanger worden? Of bent u zwanger? Dan kunt u het beste niet (of zo min mogelijk) in contact komen met bestrijdingsmiddelen.

Voor veel gevaarlijke stoffen is wel een veilige grens bepaald. Die grens geeft aan wat de maximale hoeveelheid van een stof is waaraan u mag worden blootgesteld. Met meer mag u niet in contact komen, anders moet de werkgever uw werk aanpassen. Vaak blijft de blootstelling onder de veilige grens. Omdat er genoeg ventilatie of andere bescherming is. Dan zijn extra aanpassingen dus niet nodig.

U kunt dit het beste met de bedrijfsarts bespreken. Doe dit zo vroeg mogelijk. Liefst vóórdat u zwanger wordt. Hoe eerder u naar uw bedrijfsarts gaat, hoe eerder uw werk aangepast kan worden als dat nodig is. Het beste is minimaal 3 maanden voor de zwangerschap.

Ook als u borstvoeding geeft of dit van plan bent, kunt u advies vragen aan de bedrijfsarts. Het advies van de bedrijfsarts kunt u bespreken met de werkgever.

Heeft u geen bedrijfsarts? Ga dan naar de huisarts, verloskundige of gynaecoloog. Zij kunnen voor meer informatie contact opnemen met het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB) en de Teratologie Informatie Service (TIS).

Wat u nog meer kunt doen

U kunt er zelf op letten dat u zo hygiënisch en veilig mogelijk werkt. U kunt bijvoorbeeld de volgende dingen doen:

- Zorg voor een schone werkplek en draag schone werkkleding.
- Eet en drink niet op uw werkplek, maar bijvoorbeeld in een kantine.
- Was uw handen na het werk met water en zeep. Droog uw handen goed af.
- Vraag informatie over de risico's van uw werk.
- Laat u goed uitleggen hoe u zo veilig mogelijk kunt werken.
- Werk met goede ventilatie en beschermingsmiddelen, zoals een mondkapje of handschoenen.
- Kijk op het etiket van de producten waarmee u werkt of er schadelijke stoffen in zitten.
- De blootstelling aan schadelijke stoffen mag niet boven bepaalde grenzen uitkomen. Informeer hiernaar bij de bedrijfsarts.

Over al deze tips kunt u ook advies vragen aan de bedrijfsarts of arbodeskundige.

Wat moet uw werkgever doen?

Uw werkgever moet ervoor zorgen dat u veilig en gezond kunt werken. Uw werkgever mag u geen werk laten doen dat schadelijk kan zijn voor u of uw kind. Volgens de wet moet uw werkgever zich aan de volgende regels houden:

- De werkgever moet alle stoffen in het bedrijf registreren die schadelijk kunnen zijn voor u of uw kind. De namen van de stoffen en de gevaren moeten bekend zijn. Net als de maatregelen om het contact met schadelijke stoffen te voorkomen.
- De werkgever moet nieuwe werknemers informatie geven over de risico's van het werk.
- Blijven de risico's van het werken met bepaalde stoffen te groot? Of is het onduidelijk of er risico's zijn? Dan hoeft u niet met deze stoffen te werken.
- Als u niet op een veilige manier met bepaalde stoffen kunt werken, dan moet de werkgever uw werk aanpassen. In het uiterste geval krijgt u tijdelijk ander werk aangeboden. Of u hoeft tijdelijk niet te werken.

Twijfelt u over de risico's van het werken met gevaarlijke stoffen? Vraag dan advies aan uw bedrijfsarts.

Wilt u meer informatie?

Algemeen

- *Kinderen krijgen? Een goede start begint vóór de zwangerschap*
Een algemene brochure over wat u zelf kunt doen om zo gezond mogelijk zwanger te worden. De brochure kunt u vinden op www.rivm.nl/zwangerworden.
- *Zwanger! Algemene informatie*
Een algemene brochure over een zo gezond mogelijke zwangerschap. De brochure kunt u vinden op www.rivm.nl/zwangerworden.
- www.zwangerwijzer.nl
Website van het Erfocentrum en Erasmus MC. Een online zelftest waarmee u de risico's van u en uw partner al vóór de zwangerschap kunt nagaan. Ook vindt u er informatie en advies op maat. Een deel van ZwangerWijzer gaat over risico's op het werk.

Werk

- *Kinderen krijgen? Denk na over risico's op uw werk!*
Een brochure over risico's van werk bij zwanger worden, zwangerschap en borstvoeding. De brochure kunt u vinden op www.rivm.nl/zwangerworden.
- Er zijn ook informatiebladen over werken met oplosmiddelen, narcosegassen, medicijnen tegen kanker en zware metalen. U vindt ze op www.rivm.nl/zwangerworden.
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezond-en-veilig-werken
Informatie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over veilig en gezond werken, ook tijdens de zwangerschap.
- Heeft u vragen over wetten en regels over risico's op het werk? Dan kunt u op werkdagen van 8.00 tot 20.00 uur bellen met Postbus 51, telefoonnummer 0800-8051 (gratis). Ook kunt u vragen naar de lijsten met kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting giftige stoffen.
- www.zwangernu.nl/stoffen.php
Informatie van het Erfocentrum over schadelijke stoffen op het werk bij kindwens en zwangerschap.
- www.arboportaal.nl
Een website van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over arbeidsomstandigheden.

Deze tekst is ontwikkeld door het Erfocentrum en het RIVM in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, in samenwerking met:

- Nederland Centrum voor Beroepsziekten (NCvB)
- Teratologie Informatie Service (TIS/Lareb)
- Laboratorium voor Gezondheidsbeschermingsonderzoek (RIVM/GBO)
- Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG)
- Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV)

- Vereniging Samenwerkende Ouder- en Patiëntenorganisaties (VSOP)
- Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB)

Bovengenoemde organisaties zijn juridisch niet aansprakelijk voor eventuele tekortkomingen van deze tekst. Wel hebben zij veel aandacht besteed aan de inhoud.

versie 2011